

X
CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN
SURAT.

Manuscripts Library

S.D.P.B.

Coll. No. 22

Title JALA'SAYOTSARGA.

CHUNILAL GANDHI VIDYABHAVAN, SURAT

Shastri Dinmanishankar Pustak-Bhandara

No.: 22 Subject: Ritual

Title: Jalāśayotsarga

Author: Kamala Kar Bhattacharya Scribe: —

Date of the work: — Date of the Ms.: —

Place of the work: — Place of the Ms.: —

Size: 11.5 by 4.1" Extent: 15 Foll.

Language: Sanskrit Script: Devanagari

Remarks: Complete

१ श्रीगणेशायनमः॥ अथ पूर्वकमलाकरः॥ नारायणात्मज श्रीमद्रामकृष्णस्य मनुना॥ कमलाकरसंज्ञेन पूर्णस
 म्पजिह्वेभ्यते॥ अथ मास्योक्तजलाशयोत्सर्गः॥ सचोदगयनेमाघादिषट्सु कार्तिके च श्रावणवर्जसर्वमासेषु वा शु
 दशी कपदे द्वितीया तृतीया पंचमी सप्तमी त्रयोदश्या मासीषु तिथिषु बुधगुरुशुक्रवारेषु रविमोमयोर्वा॥ भरणी कृत्ति
 कार्द्रपुनर्वसु अश्लेषा मघा पूर्वा विशाखा वर्जनक्षत्रेषु भाति गुरुशुक्रज्याघातदर्षणवज्रव्यतीपातपरिधमा
 अवेधुतिवज्रयोगे विष्टिवर्जकरणे मेषसिंहवृश्चिकधनुर्वर्जलगेवा लवृद्रासस्तगगुरुशुक्रसिंहमकरवक्राति
 चारगगुरुमुलमासक्षयमासलुप्तवर्षावमदिनवर्जकाले चंद्रनारानुकूले कार्यं॥ वन्दिपुराणे॥ वापीकपतडागा
 नां कस्मिन्काले विधिः स्मृतः॥ कर्कटे पुत्रलाभश्च सौख्यं तु मकरे भवेत्तामीनेषणैर्धनं लाभश्च कुंभे वै सुवहूद

कं॥ वृषे च मिथुने वृद्धिः॥ वृश्चिके ल्यजलं भवेत्॥ पितृ तृप्तिस्तु कन्यायां तु लायां शाश्वती गतिः॥ सिंहो मेषो धनुर्नाशमलक्ष्मीदि
 जयति॥ मविष्ये॥ तस्मिन्सहितं संपूर्णं कार्तिके च विशेषतः॥ मुनयः केचिद्विद्वन्ति व्यतीतिं चोत्तरायणे॥ न कालनि
 यमस्तत्र सलिलं तत्र कारणं॥ ॥ कर्ता जलाशलाशया तस्मिन्मोक्षं पूर्वशानाऽन्यतमदेशे मंडपं कृत्वा तन्मध्ये दे
 शकालो संकीर्त्य सर्वपापक्षयपूर्वकरुद्रालयगमनानेककल्पयापि स्वर्गलोकवासपराद्वैद्यकालायापि म
 दस्तपःप्रभृतिलोकांगनाभोगपूर्वकविष्णुपदप्राप्त्यर्थं शोधयामुकजलाशयोत्सर्गयज्ञेनाहंयं ह्ये॥ जलाशयोत्सर्ग
 करिष्ये इति वा संकल्प्य॥ गणेशपूजनपुण्याहवाचनमातृकापूजाः कृत्वा वसोर्द्वाराः सप्तपंचवावसोः पवित्रम
 सीति कृत्वा॥ संपूज्य शान्तिमंत्रान् जप्त्वा नांदीश्राद्धं कृत्वा सदस्यं शोडशोष्टौ वारुत्विजः॥ अष्टौ चतुरो वा जाप

२ कान्तावतएवद्वारपालंश्चवृणुयात्॥यद्वाचार्यएवैकः॥स्तदाशास्त्रोत्तरमंत्रहोमोनास्ति॥तत्राचार्यस्तुयथास्वर्गे
शक्रादीनां वृहस्यतिः॥तथा॥त्वंममयद्वेस्मिन्नाचार्योभवसुब्रतेत्याचार्यंवृणुयात्॥रुज्वेदःपद्मपत्राक्षोगाय
त्रःसोमदेवतः॥अत्रिजोत्रस्तुविप्रेन्द्ररुत्तिकत्वंमेमखेमवेतियजुर्वेदिनोमृगवेदिनोद्वावेकेवाः॥कान्ताक्षोयजु
र्वेदःस्त्रेष्टुभोविष्णुदेवतः॥काश्यपेयस्तुविप्रेन्द्ररुत्तिकत्वंमेमखेमवेतियजुर्वेदिनो॥समवेदस्तुपिगाक्षोजागतःश
क्रदेवतः॥भारद्वाजस्तुविप्रेन्द्रइतिसामवेदिनोबृहन्नेत्रोयर्ववेदोनुष्टुभोरुद्रदेवतः॥वैशंपायनस्तुविप्रेन्द्रइत्यथर्व
वेदिनो॥ततोमधुपर्कवस्त्रालंकारैःसर्वान्रूपजयेत्॥द्विगुणमाचार्याय॥अत्रवारुणरीक्षांकेचिदाहुः॥यथा॥
दंपत्योवस्त्रेफलालतान्बध्नाभिषेकंकृत्वायदावध्नन्नितिरक्तसूत्रंकरेबध्नास्वस्तिनइतितिरक्तंकृत्वादधिका

॥ इति धिर्वंदनं कृत्वा कांडाकाडादिनिर्द्वर्गभिर्मार्जयित्वा छतवंदनं कृत्वा अंकशेनुस्वस्तितेब्रह्मास्वस्तिचापि द्विजातयः
॥ सरीसृपाश्च ये श्रेष्ठास्तेभ्यस्ते स्वस्ति सर्वदा ॥ ययातिर्न दुषश्चेवधुंधुमारो भगीरथः ॥ तुभ्यंगजर्ययः सर्वस्वस्तिकु
र्वंतु नित्यशः ॥ स्वस्तितेस्कट्टिपादेभ्यः श्रुत्वा देभ्य एव च ॥ स्वस्त्वस्त्वपादकेभ्यश्च नित्यं तव महामखड्यलतान्द
त्वात्वंदीक्षितोसीत्कल्काक्त्रनेन दीक्षा मित्यादि पठेयुः ॥ ततस्तलापुरुषोक्तमार्गेण मंडपपूजां महाध्वजोद्यमाणं तां ह
त्वा ॥ पूर्वमुखे हि सुदंष्ट्र तोरणत्वं यङ्गरले सर्वविघ्नान्निवारय र-अग्निमीलेत्यावाह्यरुज्वेदाधिष्ठिताय सुदंष्ट्र तोर
दार णाय नम इति पूजयेत् ॥ दक्षिणे यजुर्वेदिष्ठिताय विकट तोरणाय नमः ॥ पश्चिमे सामवेदाधिसुकर्म तोरणाय
न उत्तरे यर्ववेदाधिष्ठिताय सुहोत्र तोरणाय सर्वकलशेषु च कटी पादे याः ॥ पूर्वदारे धात्रे नमः ॥ विधात्रे ० द्वार श्री

यैः गणपतयेः वास्तुपुरुषायेति पूजयेत् ॥ दक्षिणे वलायः सवलायः द्वारश्रीयेः इत्यादि ॥ पश्चिमेः जयायः विजयायः
 द्वारश्रीयेः उत्तरे चंडायः प्रचंडायः द्वारश्रीयेः ततो मंडपवाह्यं शान्तं भमारभ्यस्तं मेषु पूजयेत् ॥ ब्रह्मयज्ञानं इदं वि-
 स्मृतं नमः शंभवे च ॥ आतारमिंद्रं चित्रं देवानां गणानां च ॥ यमाय सोमं ॥ आयं गोः ॥ अश्विनावर्त्तिं ॥ मरुतो यस्य ॥
 उद्यं नद्यमित्रं वायवायाहीति ॥ मध्यस्तं मेघीशानादि जया अत्रेति वसून् ॥ तमुत्वापाव्य इति शक्रं ॥ वृहस्पतेति गुरुं
 विश्वकर्मन् इति विष्वक्कर्माणं ॥ ततो वंशेषु किं नरेभ्यः ॥ पृष्ठे पंचगेभ्यो नम इति संपूज्य ॥ पूर्वभागे किं चि-
 त् विदुमिमुपलिप्य ॥ त्रैलोक्ये यानि भूतानि स्थावराणि चराणि च ब्रह्म विष्णु शिवैः सार्द्धं रक्षां कुर्वंतु तानि मे दे-
 वदानव गंधर्वा यक्ष राक्षस पन्नगाः ॥ रुषयो मनवो गावो देवमातर एव च सर्वे ममाध्वरै रक्षां प्रकुर्वंतु मु-

ॐ

रक्षिताः ॥ ब्रह्मा विष्णुश्च रुद्रश्च क्षेत्रपाल गणेश सह ॥ स्तुतुं मंडपं सर्वं च तुरक्षां सिसर्वतः ॥ त्रैलोक्येभ्यः स्थावरेभ्यो ॥
 त्रैलोक्येभ्यः भूतेभ्यः ब्रह्मणे नमः ॥ विष्णवे नमः शिवाय नमः देवेभ्यः गंधर्वेभ्यः यक्षेभ्यः राक्षसेभ्यः पन्नगेभ्यः रु-
 षिभ्यः मनुष्येभ्यः गोभ्यः देवमातरभ्यः इति संपूर्वं लीसमर्प्या चामेत् ॥ ततो यजमानो दक्षिणत उपविश्य यथाविहि-
 तं कर्म कुरु धर्मि प्रेष्येत् ॥ तत आचार्यो विद्यां पंचवर्णवित्तानं बध्वा तदधः स्तुला पुरुषोक्त प्रकारेण वारुणं मं-
 डलं विहिरव्य पूर्वादिदिक्षु चतुरस्रार्धचंद्रवृत्तपञ्चकुंडरूपचतुःकुंडां स्फुटितेषु वाक्रमेण रुज्वेशदिनूहे-
 त ब्रह्मजापकानुपवेश्य ईशान्यां पंचमे चतुरस्रकुंडे निष्ठापनादि प्रणीता प्रणयनां तं कृत्वा निष्ठापनं कु-
 र्वन् धर्मि प्रेष्येत् ॥ ततः स्तस्वस्वकुंडे स्वगद्योक्तविधिनाग्निं स्थापयेयुः ॥ एकस्मिन्नेव आचार्यः ॥ तत आचार्यः

६

ज

र्को वारुणमंडलेन वज्रहानधिदेवताः प्रत्यधिदेवताः चिनायकादिन पंचस्थापयित्वा ॥ मंडलकुंभेषु ॥ एष्टेदिसर्कभ
 रसिद्धसाक्षिरित्यादिमंत्रे देशलोकपालांश्च संस्थाप्य पूजयित्वा मंडलमध्ये सुवर्णरजतमुक्ताशजावर्तप्रवालप
 चरत्नयुतां सुवर्णकूर्ममकरं राजानमसुंदुभतां मयकुलीरमंडकलोहशिशुमारयुतां सुवर्णपात्रीमिमं मेवम
 णशुनः शेषो वरुणो जायत्री तिसंस्थाप्य मंडलमध्ये ॥ ब्रह्मजज्ञानमिति ब्रह्माणं ॥ अवतत्यधनुः परमेष्ठी रुद्रेनुष्टु
 इति रुद्रं ॥ इदं विश्वरिति विश्वं ॥ गणानां त्वेति गणपतिं ॥ गंधद्वारा मातंदः कर्दमचिक्ती तैरिं गमुता रुषयः
 श्रीरनुष्टुप् इति श्रीयं ॥ जातवेदस इत्यंबिकं त आयजंत इति एं भौवनो विश्वकर्मा भूतानि त्रिष्टुप् इति पंचभू
 तानि ॥ एवं पंचाशदेवनावाह्यसंपूज्य वलीदधात् ॥ गुहोदनं ग्रहेभ्यः अन्येभ्यो घृतपायसं ॥ लोकपालेभ्यो मा

२४८

षभक्तवलिः ॥ मंत्रास्तः ॥ इन्द्रस्तः सहस्रादीप्तः सर्वदेवाधिपो महात्मा ॥ वज्रहस्तो महासत्त्वस्तस्मै नित्यं नमो नमः ॥ आ
 ज्ञेयं पुरुषो यस्तस्य सर्वदेवमयो व्ययः ॥ धूमकेतुनारधप्यस्तस्मै नित्यं ॥ यमश्चोत्पलवर्णकीरटिदंडधकसदा न २
 ॥ धर्मसाक्षी विश्वदूता तस्मै ॥ वरुणः शबलो विश्वः पुरुषो निम्नजाधिपः ॥ पाशहस्तो महासत्त्वस्तस्मै ॥ वायु
 स्तस्य सर्ववर्णो यं सर्वगंधवहः शुचिः ॥ पुरुषो ध्वजहस्तश्च तस्मै ॥ गोरयस्तः पुस्तसोम्यः सर्वो षधि समचितः मा
 ॥ नक्षत्राधिपतिः सोमस्तस्मै ॥ इशानपुरुषोऽंशुकः सर्वविद्याधिपो महात्मा ॥ शूलहस्तो विरूपाक्षः तस्मै ॥ यो
 सावनेतरुपेण ब्रह्मांडं सचराचरं ॥ पुष्पदंष्ट्रा स्मै मूर्ध्नि तस्मै ॥ पद्मयोनिश्चतुर्मूर्तिर्वेदावासः पितामहः ॥ य
 हाध्यलश्चतुर्वर्कस्तस्मै ॥ ततः वरुणब्रह्मशिवविष्णुगणपतिकमलांबिका पंचभूतानां पूजां कृत्वा घृतपा

५ यसबलीदत्ता॥त्रैलोक्येयानिभूतानित्यक्तदवानांपूजाकृत्वावलंबयाम्॥ततोहोतारः॥स्वस्वकुंडवायवेपंच
 वल्लेश्वतुर्विशतिदलंपंचकृत्वातत्रकलशं संस्थाप्य तत्र नदिनेत्रत्रिमिति पंचभिर्वरुणं संस्थाप्य संपूज्य॥
 जंगाघातः सशितः सर्वाः सरांसि जलदाहदाः॥सर्वे समुद्राः सरितः स्तीर्यानि जलदानदाः॥आयां नुषजमा
 तस्य दुरितः लयकारकाः॥अश्लोभास्करो जंगानैमिषारं एव मेव च॥एतानि सर्वतीर्थानि घटे स्मिन्निवसंतु
 ५ र मे॥संस्वती गंडकी च कोशिका सरयू तथा॥एताश्च सरितः पुण्याः कलशे संस्तु मे सदा॥गंगे च यमुने चैव जोश
 वरिसरस्वती॥नमोऽसिंधुकावेरीजले स्मिं संनिधिं कुरु॥इमं मे गंगे देवदानवसंपादेत्याद्यैश्च तीर्थानि
 असेयुः॥ततो यदा बध्नं निति येन बद्धो बलीराजेति चरत्सूत्रं सर्वदेस्ते बध्नीयुः॥ततः पूर्वकुंडपूर्वतः पद ५

चयं हित्वा तस्मिन्मात्रे गते स्वात्वा तत्राह तान्दर्भाश्च प्रक्षिप्य यद्भीषणीर हलजं-अरत्नि यजमानमात्रं वाः शशि
 मूर्ध्नि वर्तुलं यूपं प्रोक्ष्या वदेति श्वाय हरिद्रानैलभक्तमभिषिञ्च्य अक्षर्यपगोरोचनगुग्गुलुर्दूर्वा निंबपत्राणां पोट
 लीकां बध्वायुवासुवासाभूतिवासोयुगेनाञ्जघां धाद्यैः संपूज्य लोकपालान् ब्रह्मविष्णुशिवांश्च यूपे संपू-
 ज्य क्रवस्तु कं पठेत्॥अन्ये तु लोकपालान् ब्रह्मविष्णुशिवांश्च यूपे संपूज्य एवेति धर्मध्वजयज्ञतापत्रयीम
 यो यज्ञरीरूपं॥विधाधरेवेश्वरयज्ञरक्षां बलिं गृह्णाणे मम हं नमामिति बलिंदत्वा मेवादिपर्वतान् वरुणं च
 संपूज्य पठेत्॥देहि मे नुग्रहं यूपप्रसादं कुरु सुप्रभो॥मूलछेदेन यस्या पंभूमिस्तेन पातकं॥अदुष्टयूप
 घातोऽलं यूपः पापं व्यपोहतु॥यद्वात्येयं अकोमारि यस्यापं वाहुं केरुतं॥तत्सर्वं मम देवेश यूपः पापं

अपोहनु॥ यन्निशंयांतथाप्रानयन्मध्याः रूपगह्वयोः॥ संध्यायोश्चकृतं पापं कर्मणा मनसा गिरा॥ सर्वतं ममदेवे
 रायूपः पापं व्यपोहनु॥ ततो या ३३ धीरिति पुष्पमात्रं बध्वा गाढं मालिङ्ग्य पुत्रं धिपेतो न मेतु॥ केचित्वालिङ्ग्य
 स्नानमाहुः॥ एतन्निर्मूलं॥ तत आचार्यः पादो प्रक्षाल्या च भ्यद्वारपालान् पठ च मिति प्रथ्येत्॥ यजध्वमिति
 होतुः॥ उक्तं मंत्रं जाप्येनतिष्ठ च मिति जापकान् तत आचार्यः कृत्विजश्चस्वेस्वे कुंडे स्वशाखोक्तविधि
 ना इध्मा धानाद्याज्यभागांते कुर्युः॥ तत बहू च स्यान्वाधाने॥ चक्षुषी आज्ये तेत्यंतमुक्ताः त्रयो प्रेनं॥ न
 वयस्य प्रत्येकमष्टाविंशतिसंख्याभिः समिदाज्यचर्वाहुतिभिः अधिदेवताः प्रत्यधिदेवताः विनाय
 कादिकं पंचदेवताः श्वतुः संख्याभिः समिदाज्यतिलाहुतिभिरिद्रशिवमरुदुणलोकपालदशक

दं सोम प्रचिकितौ

विश्वकर्मण प्रत्येकमष्टाविंशतिसंख्याभिः समिदाज्यतिलाहुतिभिः वरुणं अष्टोत्तरशतसंख्याकाभिरुदुं वरसमिदा
 ज्यतिलाहुतिभिः॥ शेषेण स्विष्टकृतमित्यादि॥ आज्यभागांते यजमानः इदमुपकल्पितं समिदाज्यतिलद्र
 व्यंनवग्रहेभ्यः अधिदेवता प्रत्यधिदेवताभ्यः विनायकादिपंचदेवताभ्यदिक्वालेभ्यः इद्रशिवमरुदुणलोभ्यो
 विश्वकर्मणे वरुणयचनमैमेतित्यजेत्॥ ततो द्वारपालादि जपे सति होमः कार्यः॥ तत्र द्वारपालजप्याति
 ॥ हिरण्यवर्णं ३६ स्वादिष्टया अध्याय ४ सोमं ह मोहं वर्ग १ कनिः कदज्जुनुषांशं न इद्राग्नी॥ १५ योजातए
 वस्तुक्तं॥ छण्डपाजः ११५॥ इति बहू चानां॥ नमस्ते रुद्र मन्यवे॥ अध्यायः॥ सहस्रशीर्षा देवसवितः
 प्रसुवयहं॥ अध्यायः॥ रुचं वाचं प्रपद्ये॥ आदित्यो वा एष एतं भंडं उलंतं॥ मंत्रब्रह्माणं वा॥ इति याजुषा

७ ॥ कथानश्चिन्नु विभीतां त्वामिद्विद्वामदे ॥ मूर्धनं दिवः ॥ अभित्वा शूरनो नमः ॥ सहस्रशीर्षा ॥ आवा
 राजानं वर्गद्वयं ॥ देवघ्नतानि ॥ अवोध्यग्निः ॥ इमं स्तोमि सितित्यादिषु गानानि ॥ इति सामगानां ॥ छंदो गाय
 वृहद्गुय ॥ अंगिरसो जन्मानि ॥ आत्तु हयचषु ॥ देवी परिवर्त्मनी मेधुवाताः ॥ अभयं द्यावापृथिवी शन्न इद्राग्नी
 ॥ इत्यथर्वणानां ॥ अथ जायक जप्पानि ॥ रात्री व्यख्यत ॥ कद्रुद्राय ० स्वादिष्टया ॥ कनिऋदम् ० सहस्रशीर्षा ० इव
 दूचानां ॥ आशु शिशान ॥ इमारुद्राय स्थिरधन्वने ० सोमो धेनुं ० यदेवा देवदे उतं ॥ यस्त्वाददेत्यनुवाकः
 सूर्यो देवीषट् ॥ इति याजुषः ॥ पिवा सोममिंद्रमंदतुत्या सहस्रशीर्षा ० उद्देदमिश्रतामद्यं ॥ आवा राजानं
 ॥ उच्चाते जातमंधसः पंचनिधनं ॥ रहस्याधीतं ॥ तत्सविदुः ॥ मूर्धुर्दिवः ॥ कथानश्चिन्नु ॥ त्वामिद्विद्वाम
 नं

हे संते पयांसि पुनानः सोम ॥ अभित्वा शूरनो ते मन्वत प्रथमं ॥ अग्निर्मैत्रि ॥ विन्नाहू ॥ अग्नेरक्षाणां ॥ अग्नयुश्चाहि ॥
 इह दिंशय ॥ इति सामगानां ॥ शन्न इद्राग्नीत्यादि पूर्वोक्तमाथर्वणानां ॥ सर्वचांते वारुणजपं कुर्युः ॥ ॥ अथ होमः ॥ १ ॥
 तत्र पूर्वकुंडे बहुचानां ॥ ग्रहाधिदेवताप्रत्यधिदेवता विनायकादिपंचदशलोकपाजातां स्थापनमंत्रैरेव स
 मिहाज्य होमः ॥ वरुणस्य तु तत्तायामितदिनक्तं ० शुनशेषो ह्यहूत ॥ अवते हेज इति चतुर्भिश्चतुर्दिशा हृत्वा षट्पं
 चाशत् ५५ उदुतमं वरुणवंतो अग्ने ० सत्बन्तो ० इमं मे वरुणे इति चतुर्णां न्योदशा हृत्वादिपंचाशत् ॥ ५२ एव
 मष्टोत्तराशत् माहुती रुदं वरसमिद्रिराज्येन बहुत्वा ॥ ज्ञातारमिंद्रा ॥ इंद्रस्य ॥ तमीशानमं ० शिवस्य ॥ मरुतो
 यस्येति मरुतांतां ॥ विश्वकर्मन्हु विषेति विश्वकर्मणा ॥ ब्रह्मादीनां चतनमंत्रैः १०८।२८ वासमिहाज्यं हुत्वा सि

हुतादिप्रकृप्रणिविमोकंकुयति॥ अथदिशिणोयाजुषाणो॥ ब्रह्मसंख्याचपूर्वकेव॥ आज्यभागोते॥ इ
 मंमे० तत्वायामि० तन्नोअग्ने० सतन्नो० अयाश्वाये० येतेशतं० आदित्यास्त्वक० वनेषुव्यंत० उदुत्तमं॥ वरुण
 स्योतंभनमसि० निषादंधृतवर्त॥ इतिद्वादशानांनवाहृत्या १०८ संख्यायावरुणाय॥ ततःआरुमेन
 इंदेवाः० अग्निमूर्धा० उदुधस्व० वृहस्पतेः० अत्रात्परिस्तुत० शन्नोवरेवीर० कपानश्चि० केतुक्रएवन्॥ इ
 तिप्रहाणाम० अंबकं० श्रीश्वते० यदेकंद० विष्मोरराट्म० आब्रह्मन्० सजोपास्था० असिचमः॥ कापिञ्ज
 सि० चित्रावासो० अग्निदुतं० अप्रवताः॥ स्योनाएष्वी० इदंविष्णुः० ज्ञातारं० आदित्येशस्नासि० प्रजापतिः०
 नमोस्तुसर्वेभ्यः० ब्रह्मजज्ञानं० गणानां० तौ० अंबकं० विके० वातोवा० उध्विअस्या० अश्विनोः॥ वातारं०
 अवतत्यधनुः॥ मरुतोयस्य० ज्ञातारं० अग्निदुतं० असिचमः० एषते॥ निरुते॥ इमंमेवरुणः० वातोवा० वयं॥

सोमः० तंमीज्ञानं० नमोस्तुसूर्येभ्यो० ब्रह्मजज्ञानं॥ विश्वकर्मन्हुविषा० इतिक्रमेणमंत्राः॥ ततोव्याहृतिहोमा
 दिसमाप्तिः॥ ॥ अथपश्चिमैसामगानां॥ व्याहृतिहोमांतंपूर्वांगंकृत्वाहोमः॥ इदमसंख्याचोक्ता॥ उदित्यं
 संतेपयंसी॥ अग्निमूर्धा० अग्नेविवस्वत॥ वृहस्पतेपरिदीया० शुक्रंते० शन्नोदेवीः० कपानः० केतुक्रएवन्
 आवोरजानम॥ आपोहिण० स्योनाएष्वी० इदंविष्णुः० स्वमिन्नप्रथमा० इदमिदेवतातये० आयंगोः
 ब्रह्मजज्ञानं० चित्रशिशो० अग्निदुतं० इमंस्तोमं० आस्मिन्नु० आदित्यत्नस्व० उदुत्तै० एयिव्यंतरिषंसहस्रं
 शीर्षा० इद्रायेंदो० प्रजापतेनत्वं० तवेदिशवमं० एषब्रह्मा० आरुन० इमंस्तोमं० प्राणाशिशुः० अदित्यत्नस्य० एषो
 उषा० त्वमिदि० आत्वासोमस्य० पवमानाअसृक्षत॥ समानोअध्वरे० त्वमिदि० अग्निर्वृत्राणि० नाकेसुपर्णा
 वत्सुहि० इमंमे० वातआवातु० स्वादिष्टया० इंगायसुते० समानोअध्व० ब्रह्मजज्ञानं० विश्वकर्मन्हुविषा०

5

ततः २ सं मे ० उदुत मे घृत वतीति त्रयाणां षट् विंशत्या १०८ संख्या ततः स्विष्टकृतादि बर्हि हो मांते ॥ ॥ अथो
 त्तर कुंडे षड्विंशो दीनां अभ्याता बर्हि मांते पूर्वो ग हो मः ॥ ह मा सहि ० श क धू मे त्वया मन्यो ० यडा जानो वि भज तं ०
 बृहस्पति नो ० शुक्रो सि ० सहस्र बाहुः ० दि त्वं चित्रं ० यस्ते पृथुः मानो वि द न् ० आपा हि ष्ठा ० अग्निरि ब मन्यो ०
 प्रत द्विष्मुः ० बल्य जज्ञानं ० इं डे सं ० यः प्रथमः ॥ रोहितः का जः ॥ पदा ज्ञानं ० समा स्त्वा ग्ने ० शन्तो दिवी ० मते माता ०
 इदं विष्मुः ॥ इं ड जु ष स्व ० प्रेत पा दौ ० शक्तं जा ता सि ० सर्पा नु सर्प ० यदि शांति र्व क्ष्मं ॥ एता ना जिते ० अत र्ति से वा य
 वे ० आर्यतः सवे त्र पा था ० इद मिं ड व ध बी यो ० मानो वि द न् ० मरुतो मन्वा ० इम मिं ड ० अग्ने मन्वे ० यमो नृत्युः ०
 अभितं ति श्रुतिः ॥ ये पश्चा ज्जु हु ति ॥ वायो सवितः ० य उत्तर तः ० धा ता द धा तु ० अने तं विते तः ॥ ब्रह्मा परं मु ज्यते
 मे त्रि सत्ता ० ततः अमु ते ० धाम्नो राज न् ० उदुत्त मे ० प्रायस्य त्या शान् ० इति चतुर्णां सप्त विंशत्या १०८ षट्

गाय हो मः ॥ ग्रहा विभ्यः पूर्वो वा ततो भ्याता नादि संस्वा व हो मांते ॥ ॥ अथाचार्योपि स्वशाखोक्त विधिना ॥ एताभ्यो
 देवताभ्यः स्वकुंडे हुत्वा पूर्ण हुति तः प्राचीनं कर्म कुर्यात् ॥ सर्वे रात्रौ जागरणं कुर्युः ॥ एतादि ने सर्वेषां मुपवासो हवि
 प्याशनं वा ॥ इत्यधिवासनं ॥ ॥ आतराचार्यः कुंडसामीपस्य कलशेषु सप्त मृदरोचना सर्षपकुंकुमकर्पूरचंदनागरु
 कस्तूरीजातीफलमुस्तागुग्गुलपंचपलववेतमानक्षित्वा तज्जलैः सकुडुं वं यजमानं नृत्विजाभिषिंचेयुः ॥ ततो यज
 मानो गुर्वर्त्तिग्न्यः कृते ते ह धिवासनस्य संपूर्ण तासि ह्यर्थं गवां शान्तं १०४ ६८ ५४ ३५ २५ ॥ विंशति वानि कुर्ये वा दक्षि
 णं हत्वा ॥ मुजग्रहे मशृगादियुतो गां संपूज्य ० शान्ति पाठ वा घघो ये प्रजायमाने आचार्या य पुत्राद्य त्वारधो यजमानः
 गोपुष्टं हत्वा पश्चिम तर्द श न्यभिमुखी गात वतारयेत् ॥ इरावती वसिष्ठो विष्णुर्गोविन्दो विष्णुर्गोखतारणो वि० तरेती
 मनुमंत्रमीत ॥ इदं सलीले पवित्रं कुरु ष्वशुद्धः पूताः अमृताः संतु नित्ये ॥ मां तारयंती कुरुतीथिभिषेकं जीकाक्षोके

तुरतीर्यते चेति॥ वापि कूपोसगेतेगोत्रिरुपरिभ्रामयेत्॥ ततस्समुद्रादृमिर्वा मदे वो गोस्त्रिष्टुप्॥ ये वामीरोचनेदि
 वो वसिष्ठः॥ स पौष्पानुष्टुप्॥ इति मंत्रौ पठेत्॥ ततश्चाग्न्यापरपारे गत्वा जानुदधे तले गौः पुच्छे तस्य शाखोक्तं देव
 षिपिहृणौ स्वापितृणां च तर्पणं कृत्वा॥ पौष्पाणो कुर्यात्॥ यथा॥ पिता पिता महश्चैव तथैव प्रपिता महः स्वपत्नी स्व
 समेतास्ते प्रीयतां जलतर्पणात्॥ अजातदंता ये केचिद्ये च गर्भे व्यवस्थिताः॥ तेषामुद्दरणायायतडा गोदकमस्तु
 मे॥ पितृव्यकाचये स्माकं त्रातरस्वसहोदराः गुरवो मातुराः पुत्राश्चाचार्यसखिबाधवा॥ तेषां पुत्राश्च पत्न्यश्च
 • स्वसुरा ये स पुत्रकाः॥ एतेषां प्रीणनार्थाय तडा गोदकतर्पणं॥ ब्रह्माद्याः देवताः सर्वा रूपा यो मुनयस्तथा॥
 असुराया तु धानाश्च मातरश्चंडिकास्तथा॥ दिकूपा ज्ञात्रो कपालाश्च ग्रहदेवाश्च धिदेवताः॥ ते सर्वे तृप्तिमायां
 तु तडा गोदकतर्पणात्॥ विश्वे वास्तथा हित्याः॥ साध्याश्चैव मरुद्गणाः॥ क्षेत्रीणां पीठानि नद्या नद्यश्च सागराः॥

पातालो नागपत्न्यश्च नागाश्चैव स पर्वताः॥ पिशाचा गुह्यकाः प्रेताः गंधर्वा गणराक्षसाः॥ पृथ्व्या पृथ्वी जश्च
 वायुराक्षमेव च॥ दिवि भूव्यं तरेक्षे च ये च पातालवासिनः॥ शिवः शिवास्तथा विष्णुसिद्धिर्जक्ष्मी सरसस्वती
 ॥ तपोधनश्च भगवान् अत्यक्तपरश्वरः॥ क्षेत्रे प्रधिलता वृक्षा सवनस्य स्यधि देवताः कपिलः शेषनाथश्च त
 क्षको नेत एव च॥ अन्ये जलचरा जीवाश्च संख्याताः स्वस्त्वेनेकशः॥ चतुर्दशायमाश्चैव ये चान्ये यमकिंकराः॥
 सर्वे पितृराजा नः पक्षिणः पशवस्तथा॥ स्वेदजोभिर्जजा जीवाश्चैव जरायुजाः॥ अन्ये पितृन जीवा
 एदि वानि निचारिणः॥ अजा गोमहिषी रूपा ये चान्ये पशवस्तथा॥ शोतिहाः शुभदास्ते स्युस्तडा गोदकतर्पिताः
 ॥ आब्रह्मस्ते प्रपयंतं ये चान्ये गोत्रिणास्तथा॥ ते सर्वे तृप्तिमायां तु तडा गोदकतर्पिताः॥ सर्पव्याघ्रहता ये च शृ
 गिरेष्वाग्निजाग्निभिः॥ अपुत्राश्च क्रिया ये च अदारा धर्मवर्जिताः॥ आसु गर्भमृता ये च शस्त्रघातमृताश्च

ये॥ संस्काररहिताये चरोरवहिषु ज्ञानकः॥ गामिनः॥ आब्रंमस्तंभपर्यंतं देवर्षिपितृमानवः॥ तृप्यंतु पितरः
 सर्वे मातृपितृमाता महाहयः॥ अतीतकुलकुटीनो सप्तर्षीपनिवामी नो॥ आब्रह्मभुवनो लोकदिदमस्तुति लोहकं
 ॥ पितृवंशे मृताये च मातृवंशे स्तथैव च॥ गुरुश्च सुरबधूनां ये न्वान्ये वा धवा स्मृताः॥ ये मे कुले लुप्तपिंडाः पुत्र
 दशविवर्जिताः॥ क्रिया लोपगता ये च जात्यंधा पंगवस्तथा॥ विरूपा आसगर्भाश्च ज्ञाता ज्ञाता कुले मम॥
 तेभ्यो दत्ते तडागस्य जलमेतत्सुतस्ये॥ ये बाधवा बांधवा वा ये न्यजन्मनि बांधवाः॥ वृक्षत्वं च गता केचित्
 रागुल्मलता स्थिताः॥ धानना मुच्योरासु जतिषु विविधा दुच॥ नरकेषु समस्तेषु पातिता स्वेतक॥ मरण
 ॥ तेषां मुद्गरार्थं यजलमेतद्दह्यते॥ आब्राह्मणो ये पितृवंशजाता मातृस्तथा वंशमवाप्स्ये॥ मैव श
 द्ये ये मम दासभूता भृत्यास्तथैवाश्वितसेवकाश्च॥ मित्राणि सरव्यः परावश्च वृक्षादृष्टाश्च पुष्टाश्च कृतोपका

राः॥ जन्तां तं ये मम संगता अतेभ्यस्तडागो दकमेतं दस्तु॥ इति॥ ततः आपो अस्मान् देवश्च वा आ पस्मिन्निषु पू॥ सुयव
 सादीर्घतमा गोस्त्रिषु पू गोर्जजा दुत्तारणे विन्यादिसाहिं करोति॥ तदा हिं क्रुक्वीति जपेत्॥ ततो धौतवस्त्रे धत्वा
 धिदुर्वा गंधाद्यैः स्नां गंधां पूज्य प्रार्थयेत्॥ वसूनां दुहितो सित्वं संसारार्णव तारिणी तीर्थे पुण्योदके स्नाता पावयस्व
 जजाश्रयै॥ अर्चिता सि सुगंधेन चंदनेनामराचितै॥ सात्कीर्तिं सद्गुणं कर्तुं पावयस्व जजाश्रयं॥ सर्वदेवमयी यस्मा
 त्पूजनीया सिरोहिणी॥ सर्वकामदुष्टे धेनुः सर्वपातकनाशिनी॥ सर्वशौः सर्वभावेन पावयस्व जजाश्रयं॥ तया कृतं प
 वित्रं तु त्रैलोक्यं सचराचरं॥ अतो स्मा कसि मंधे नोपायमिति प्रततः सामर्ग्यं होत्रे तां दद्यात्॥ ततो वाद्यादिषोषे स
 ति॥ हरिद्राकुंकुमरक्तेन त्रिभुक्ता मूत्रेण जजाश्रयं वेदयेत्॥ केचित् दूग्धं सानिषेद्वेदयेत्॥ ततो यजना तोनवेधे तोमणिं शिरसि
 वध्नीयात्॥ अथाचार्यः वेद्यां स्थापितां नदीजलपुता पात्री चतुर्भिर्होतृभिर्धत्वा माताय जलं सौवर्गौ कूर्मं मकरौ च

गाधेजलेपूर्वाग्नेययोऽप्रत्यक्षुरेक्षितेत् ॥ राजतोमसदुंडुभौदक्षिणप्रतीच्योः रुद्रश्चुखौ ॥ ताम्रौकुलीरमंडूकोप्राक्षु
खौवायव्ये ॥ जोहंशिष्टुमारंदक्षिणामुखमुदीच्यो ॥ नतसर्दिगाचार्यः रुद्रश्चुखः शम्भोदेवीरित्यस्यामृचीगीतेनारण्य
गतसाम्नापुनर्ममैतिंद्रियं पुनश्च पुनर्भगः ॥ पुनर्द्विणमैतुमां पुनर्ब्रह्माणमैतुमांमिति ॥ आपोहिष्टेति त्वेन
चागाधेजलेन्युद्धां कृत्वा तद्वस्तु निजलेक्षित्वा ॥ तामादागच्छेत् ॥ ततः कर्त्तव्यं द्वितीयमाचार्यदत्त्वा कुशतिलजलहस्तोदे
शकालो संकीर्त्य सर्वपापक्षयपूर्वकैत्यादि पूर्वोक्तफलमुक्त्वा मुंतडागादिजलाशयं वरुणदेवत्यं स्नानपानावगा
हनाद्यर्थं सर्वभूतेभ्यो हनुस्ते नभमेति जलं क्षिप्वा पठेत् ॥ सर्वभूतेभ्य उग्रहं मयौ तज्जलमूर्तिनि ॥ रमेतु सर्वभूतानि
स्नानपानावगाहने ॥ सामान्यं सर्वभूतेभ्यो मया दत्तमिदं जलं ॥ रमेतु सर्वभू ॥ सोपानात्यतितः स्वाताजजे चैव नि
मज्जनात् ॥ मरणो चास्ति भंगे च कर्त्तारो वै न लिप्यते ॥ पुष्करिण्यां न तः केचिदस्ति भंगश्च वा भवेत् ॥ आत्मा ध्याति

५०

१२

वस्तु च कर्त्तारो वै न लिप्यते ॥ ततो विप्रैर्भ्यो दक्षिणां दत्त्वा पूर्वोक्तमंत्रैर्दिकृपाज्येभ्यो माषभक्तवर्जि नृद्यात् ॥ ॥ अ
थ नागयष्टिः ॥ आचार्येभ्यो यवेषु कुंभं निधायाभ्यर्च्य चूतपल्लवत्राणैर्केन तवासु कित्तकककोटिकपसमहापद्म
शंखकुलिकेति नामानि विनिरूप्य तानि कुंभे निधायैकमाकृष्य तेनामानं नागं दृष्ट्वा दशपंचदशविंशत्यत्यतमार
त्तिमितायां यष्टियकाष्टस्यूतां या मावाह्यं संपूज्यायेनागोस्त्वजलस्वरक्षकोस्ति तु यत्काना गायष्टौ नमः ॥
इति संपूज्य तच्छीर्षं जोहं च क्रुनिखाय संपूज्य प्रार्थयेत् ॥ उचक्रं सुदर्शनारख्यं तं नागदंडं विरोगतं ॥ अत्र विघ्नस्य क
तरिं जहि हृदं हरिष्वियेयेति ॥ ततः सामान्यो यजमानो यष्टिं स्कंधे गृहीत्वा वाद्यघोषेण जलाशयं प्रदक्षायित्वा
जलमध्ये कृतवदेतीजलतण गोमयदधिमध्वक्ष कुशानदीजलानि पंचरत्नानि च क्षिप्त्वा ध्रुवाद्यैरिति दृढयष्टिं
निखनेत् ॥ इदं कूपकाम्योक्तं ॥ अथ यजमानो महानदीजलं निजलेक्षित्वा पठेत् ॥ कुरुक्षेत्रे गंगाप्रभासं पुष्करं तथा

गंगा

१३ एतानि पंचतीर्थानि निवसेतु मे ॥ दशार्णसु चंडासिंधुरधावत्तद्विषदत्त ॥ एतानि सवितस्ताकोशिकीसिंधुः
 शरयूचसरस्वती ॥ एतानि यमुना नर्मदारवाचंडभागाचंद्रविका ॥ एतानि गोमती शोणोगङ्गाकीसागरस्तथा
 एतानि ततो जलं स्पृष्ट्वा पठेत् ॥ प्रपद्ये वरुणदेव संभ्रमं पतिमूर्तिं ॥ याचि तं देहि मे पुण्यं सर्वपापाय नुतये ॥ सी
 न्निध्य मन्त्रतोषेषु तावत्तमदनुग्रहात् ॥ रुद्र त्वमद्ये वरदा नृसर्वा निष्पदस्त्वहं ॥ रामयं त्वं मुमे पापं रक्षं तु स्ते
 मां सदा ॥ आपः पुण्याः पवित्राश्च प्राणिनां प्रादास्तां च ॥ रामयं त्वं मुमे पापं ॥ तस्माद्भक्तु सर्वदेति ॥ ततः ह्रीये
 श्रीयेः श्रौं मे धार्यै विश्वाये ॥ लक्ष्म्यै इति जजमात् नृजलेः सतपुंभेषु वा संपूज्या ॥ आपो हि ऐति सूक्ते वा विधिना
 गोदुग्धधारया जलाशयं त्रिः प्रदक्षिणी कृत्य शोषं दुग्धं कंचिद्विप्रयथेष्टं पायत्वा ॥ तत उद्गर्गोत्तरं विदि नं स्थापित देवा
 नां पंचोपचारैः पूजां पूर्वोक्तं होमं च प्रत्यहं शुर्वैर्किजः स्वस्वकुंडे कुर्युः ॥ चतुर्दिने होमोत्तरं ब्रह्मणे हविरुच्छिष्टं च १३

दूर्वापात्रं च

दक्षिणोदत्ता शुर्वर्चिजः स्वस्वकुंडे त्वारधये जमा तेन पूर्णाहुतीर्हत्वा कर्मशेषं समापयेयुः ॥ अथ चतुर्थी कर्म ॥
 चतुर्थदिने मुकजजाशयोऽगर्गं गंधूतं चतुर्थी कर्म करिष्ये इत्युक्ताचार्यं वृणुयात् ॥ स एव वाचार्यः ॥ तत आचार्यो य
 देवा देवदेव नमिति नृभिर्प्रोक्ष्य ॥ मानस्तोक इति गोमयेनालिप्य ॥ ब्रह्मसंस्कृतं हि सत्यं धर्मं तां वृत्रेष्ठित्युच्चिरव्य ॥
 सदस्यतिमिति मृदमुदृत्य त्वामिदं हवामह इत्यभ्युक्ष्य अग्निमूर्देत्यग्निप्रतिष्ठाप्य ब्रह्माणं हत्वा हिरण्यगर्भ इति
 ब्रह्मासनं दत्वा ब्रह्मजज्ञानमिति ब्राह्मणमुपवेश्या पोहि ऐति मृत्मायं प्रणीता पात्रं निधाया जिघृक्षु कजशर्मिती
 शानां कुंभं संस्थाप्य तत्र वरुणं संपूज्य कथान इत्यग्निं परिस्तीर्य गायत्रेण त्वां हंसासादयामीति पात्राण्यासा
 द्य विष्णोररादमसीति पवित्रे कृत्वा प्रोक्षणी रासादयेति प्राक्षणी यात्रे प्रणीतो दकमानो योत्युयवा महस्ते कृतो हिं
 गतं कृत्वा मात्राणि प्रोक्ष्य स्थाप्या माज्यमासि च्येपे त्वेत्यधिश्रित्योर्जे त्वेत्यवेत्यवेत्यभिर्गन्धिं दुतरे पुरो रधेति पर्यग्निक

त्वात्वातारमिंडमिति स्तुचं प्रताप्यानिशितोसीतिकुशोसंमृज्यप्रत्युष्टरशतिपुनः प्रताप्यनिधायोति एवमस्य
 तइत्याज्यमुहास्यसवितुष्टेत्यूयोजेतत्वेत्येवमेषोक्तणीरुत्यूयसस्यसोघोरआसमित्युपयमनमैकुशानादाय
 ॥समिधाग्निमिति समिधोभ्याधायविश्वतेश्वधुरित्यग्निं माहीप्यतदेवग्निस्तद्वायुस्तिरिति संपूज्य देवसवितः प्रसु
 वेति प्रोक्षणीजलेनाग्निं पर्युक्ष्य प्रणीता सुपवित्रे निधाय हरिणं जात्वा न्यपूर्वाधारं हुत्वेन्द्राय स्वाहेति उत्तराधा
 रंदुक्षिणे तो हुत्वा अत्र ये स्वाहा सोमाय स्वाहेति च शुषी हुत्वा रुव्या हतिभिस्त्वेनो अग्ने सत्वन्नो अग्ने अयाश्वा अये
 ते शतं उदुत्तमं प्रजापतये स्वाहेति उवाहति निहुत्वा प्रणवदीनां हुं फट्टं तेनेमं मे वरुणेति जजो नाग्निमभ्युक्ष्य गा
 यत्र्या १ इमं मे वरुणेति शतमाज्ये न हुत्वा व्याहतिभिश्च हुत्वा अये स्विष्टकृते स्वाहेति देजेयात् ॥ ॥ अथ वसुस्त
 नं ॥ इक्ष्वाकुकुशास० श्रीरदूर्वा मधुयवसर्वफलयुतेताम्रपत्रं पञ्च ॥ दग्धद्वारेति गोमये मंगुष्टाई ॥ आ

प्याथस्वेति पञ्चमिधं चेत ॥ ततः श्रीं ॥ दधिक्राधगइति दधिपत्रं तेजोसीति घृतं पञ्च १ देवस्य त्वेति कुशोदकं १ चैकी
 कृत्य तेनापो हिष्ट्यभिषिंचेत ॥ ततः पृथक् पञ्च पंचामृतैः स्वस्वमंत्रैः ॥ सरस्वती नैषज्येनेति पुष्पोदकेन ० हिरण्या
 रव्यस्य सः सवितेति रत्नोदकेन ० देवस्य त्वेति कुशोदकेन अग्न्यायाहीति फलोदकेन सावित्र्यागंधोदकेन ० ततो
 घटानां सहस्रेण ५००२५०१०८५४३२१६१४ वास्तापयेत् ॥ ततः सुवर्णरुप्यतां म्रकास्यपित्तजमृश्रयेकुंभैः ॥
 ततः सहदेवी वचा व्याघ्री वलाति वजाशंख पुष्पी सिंही सुवर्चलेत्यष्टौ षधीकुंभोदकेन ॥ ततो यवगोधूमनीवार
 तिलजम्बामाकशालिषिथं गुर्वादि कुंभोदकेन ततो गोमयेनं महावाकृतैः स्वस्तिकवत्पत्रं शंखोत्पलकलश्रीव
 शदर्पणनद्यावर्तैः पंचवर्णोदकैः पंचवर्णैरजोमिद्वक्त्रिहस्तमक्रवलीभिर्वरुणो नीराज्यगंगाजलमाचमयत्वा
 वेदसूत्रसमायुक्ते यज्ञपात्रसमन्विते ॥ सर्वान् प्रभेदेन वाससीत वनिर्मितेति वस्त्रे दत्वा ॥ शरीरं तेन जानामि चेष्टं

१५ नैव च ॥ मयानिवेदितं भक्त्या प्रतिगृह्य विनिष्पत्तामिति गंधतूष्णीपुष्पं ॥ त्वंसूर्यचंद्रज्योतिर्विविधुदग्निस्तथैव च ॥
 त्वमेव सर्वज्योतिर्विहीयो यं प्रतिगृह्यतां ॥ मितिचतुरिंशद्विपान् धूपदीपनैवेद्यानि च धादयात् ॥ इति वरुण
 स्नानं ॥ ततः संस्त्रावप्राशनादि कृत्वा ॥ इमं मे वरुणोति पूर्णाहुतिं हुत्वाग्निं संपूज्य विसृज्या चार्घ्यादिभ्यो गोसुवर्णा
 दिदक्षणां हुत्वा कलशोदकैः यजमानो भिषिक्तो वैद्यो ग्रहादिभिः संपूज्य विसृज्या चार्घ्यादिदत्वा ॥ यज्ञोपकरणं
 गुर्वर्चिर्गभ्यो विभज्य दत्वा ॥ हे मया त्रीशय्यो चार्घ्यादिदत्वा दशसहस्र १०००० १०८ ५० २० वा विप्रान् संपूज्य
 नृयसी दक्षिणां हुत्वा यस्य स्तुत्या प्रसादात् कुर्वतामिच्छुक्ता कर्मेश्वरार्पणां कृत्वा सुदुष्टतो भुज्जीतेति ॥
 इति श्रीमन्नारायण भट्टसूरिसूनु रामकृष्णभट्टात्मजकर्मलाकर भट्टकृतोज्ज्वलशमोऽमर्गः प्रयोगः ॥ ॥ श्री ॥